

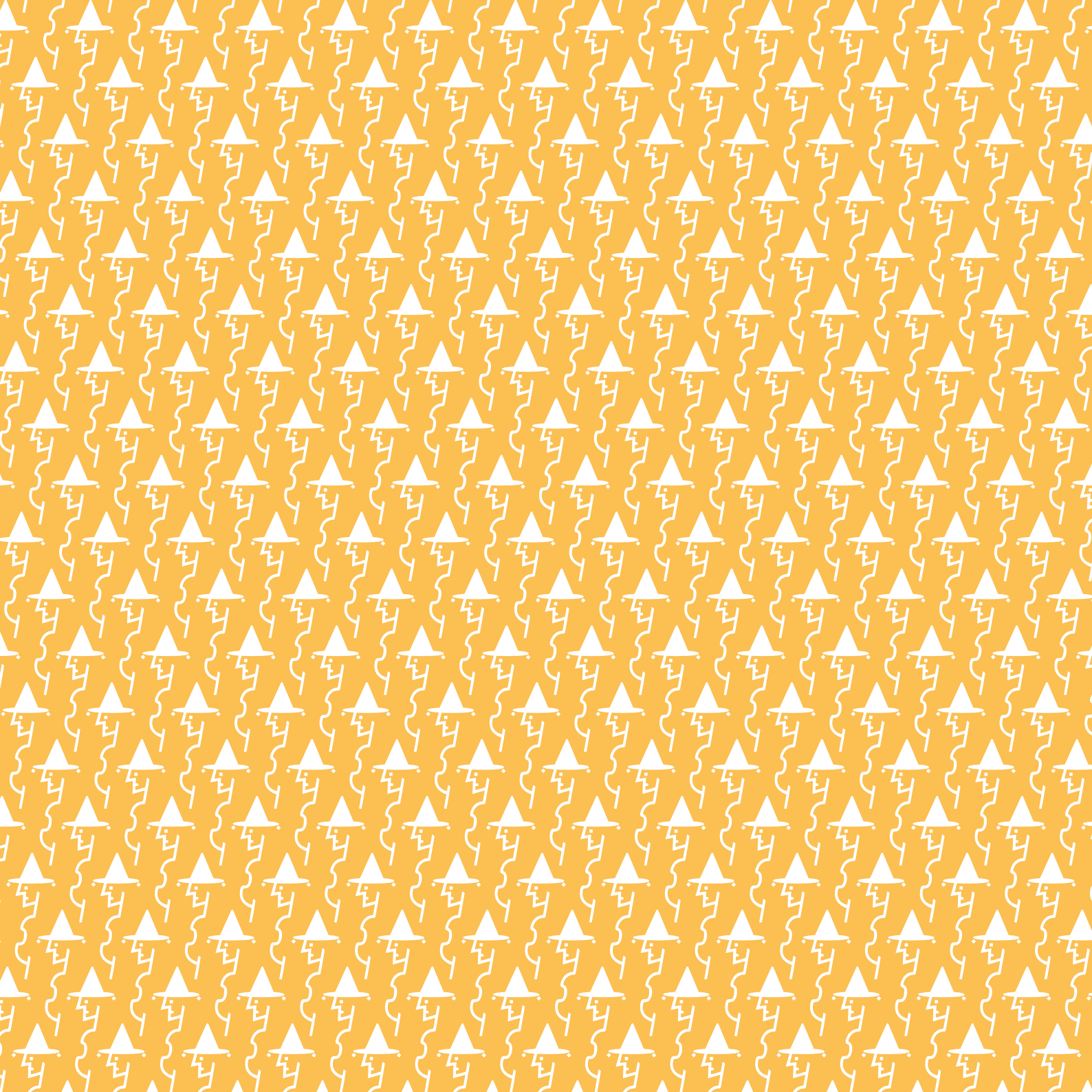
WIEJSKIE KUŹNIE PAMIĘCI

#WALKUSZOWA

#SZADY BUK

#KOZI RYNEK

#CZESŁAW BIRR

O Kaszubskim Uniwersytecie Ludowym

Kaszubski Uniwersytet Ludowy (KUL) – działa na Pomorzu już prawie 40 lat.

Uniwersytet został powołany jako niepubliczna placówka edukacji dorosłych na wzór skandynawskich szkół ludowych, z myślą o edukacji całościowej (ang. lifelong education) mieszkańców Kaszub, w realiach wielokulturowego Pomorza.

Głównym celem Uniwersytetu jest kształtowanie nowoczesnego – bogatego w wiedzę i umiejętności człowieka, otwartego i życzliwego w stosunku do innych. Z jednej strony chce zaszczepiać w uczestnikach szacunek dla własnych korzeni, gdyż to w nich właśnie zawarte są podstawowe wartości pomocne w kształtowaniu swej tożsamości, z drugiej zaś – pragnie, aby byli oni w pełni przygotowani do podejmowania wyzwań, jakie niesie ze sobą współczesny świat.

Pracując z dorosłymi, stara się być miejscem pozwalającym na świadome i dojrzałe zrozumienie siebie jako osoby i swojej roli w życiu społecznym, z ludźmi – ku ludziom.

Wieś kaszubska diametralnie się zmienia. Coraz częściej społeczności wiejskie postrzegają się jako złożone z „miejscowych” i przyjezdnych”. Obie te grupy traktują się z nieufnością. Gubi się potencjał wynikający z łączenia kapitałów (wiedzy, relacji, pamięci itp.) obu tych grup, które powinny budować lokalny dorobek społeczny.

Kaszubski Uniwersytet Ludowy zainicjował dwa projekty, które odpowiadają na powyższy problem:

„Walkuszowa Kuźnia Pamięci”

oraz

„Wiejskie Kuźnie Pamięci. Edukacja kulturalna metodą Uniwersytetu Ludowego dla rozwijania kapitału społecznego wsi”.

Idea i założenia projektów opierają się na wykorzystaniu edukacji kulturalnej na Uniwersytecie Ludowym (dalej UL) i metodą UL jako instrumentu ważnego dla rozwoju kapitału społecznego, w szczególności na poziomie lokalnym.

Traktujemy edukację kulturalną jako sposób na aktywizację i budzenie postaw zaangażowania mieszkańców, odbudowy (reanimacji), tworzenia i rozwoju społecznych relacji w lokalnych środowiskach.

Takie podejście zakłada także włączenie mieszkańców w proces edukacji Re@nimatorów. Uczenie Re@nimatorów praktycznej realizacji działań aktywizujących, dających poczucie sprawstwa i sensu, rozwijających osobiste i społeczne relacje w lokalnych środowiskach. Potrzeba Re@nimatorów kultury, którzy będą umieli włączać ludzi i uczyć się z nimi skutecznej realizacji wspólnych działań.

WALKUSZOWA KUŹNIA PAMIĘCI

W 2018 roku Kaszubski Uniwersytet Ludowy wciela się w rolę Re@nimatora przy tworzeniu Walkuszowej Kuźni Pamięci. Na bazie projektu powstaje 2 dniowe, niezwykle wydarzenie.

Celem głównym zadania było wzmocnienie lokalnych więzi i upowszechnianie wartości kaszubskiej kultury materialnej i niematerialnej dla odbudowania poczucia tożsamości i więzi sąsiedzkich wśród mieszkańców Hopowa. Zadanie polegało na zorganizowaniu we wsi Hopowo dwudniowego wydarzenia pt. „Walkuszowa kuźnia pamięci” w 1 rocznicę śmierci wybitnego twórcy i animatora Jerzego Walkusza. Było realizowane poprzez bezpośrednie zaangażowanie do działań mieszkańców Hopowa i okolicznych wsi, a także partnerów projektu. Współdział mieszkańców posłużył odbudowaniu poczucia tożsamości i więzi sąsiedzkich wśród Hopowian, a także upamiętnieniu pamięci dziedzictwa i wartości jakie towarzyszyły działaniom Jerzego Walkusza na rzecz Hopowa i Kaszub.

W działaniach projektu wykorzystano różnorodne, partycypacyjne narzędzia i formy prezentacji (pokaz, zajęcia warsztatowe, wystawa, „żywe słowo”, taniec, muzyka na żywo, wspólne śpiewanie). Działania projektu i jego rezultaty są adresowane bezpośrednio do społeczności wsi Hopowo i oparte na specyfice kulturowej i społecznej tego miejsca. Odwołują się one, poprzez przywołanie pamięci o Jerzym Walkuszu i włączenie do działań wszystkich pokoleń mieszkańców Hopowo, do dziedzictwa i wartości kaszubskiej kultury i języka. Proponowane formy edukacji kulturalnej angażują bezpośrednio wszystkie pokolenia mieszkańców i służą przywróceniu zbiorowej pamięci i aktywnego czerpania z dorobku pokoleń Hopowian. Włączenie społeczności Hopowa oraz zaangażowanie lokalnych organizacji (partnerów projektu) przyczynia się do rozbudzania świadomości tożsamości kulturowej mieszkańców i włączeniu tego dziedzictwa jako elementu współczesnej tożsamości nowych pokoleń mieszkańców.

Społeczność Hopowa jest dotknięta przemianami cywilizacyjnymi. Społeczność wsi jest podzielona na silnie zintegrowaną większość „Miejscowych” oraz „Nowych” przybyszów z Trójmiasta (nowe osadnictwo). W pokoleniu czterdziestolatków i starszych jest jednak obecne silne i pozytywne doświadczenie lokalnej wspólnoty spotkań sąsiedzkich i wiejskich organizujących rozmaite formy edukacji kulturalnej animowanej przez małżeństwo Krystyny i Jerzego Walkuszków: teatr obrzędowy, zespół folklorystyczny „Hopowianie”, Zespół obrzędowy „Brentopi” (bardzo specyficzny i nie znany na gdzie indziej obrzęd podobny do tradycyjnych „Gwiżdży” – kolędniczy kaszubscy). Tę niezwykłą jak na tak małą wieś aktywność jej mieszkańcy zawdzięczali małżeństwu Krystyny i Jerzego Walkuszków.

Zadanie było dofinansowane ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach Programu Kultura – Interwencje 2018. EtnoPolska.

Kim był **JERZY WALKUSZ** (1930-2017)?

Jerzy Walkusz należał do najbardziej znanych i cenionych twórców i animatorów kultury kaszubskiej (Brązowy Medal „Zasłużony Kulturze Gloria Artis” przyznawany przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP; Nagroda im. Oskara Kolberga „Za zasługi dla kultury ludowej” w 2014). Urodził się w Hopowie na Kaszubach. „Po dziadku kołodziej, po ojcu kowal, z zawodu górnik, według dowodu osobistego kierowca, chłop matorolny z upadłego gospodarstwa, twórca wiejski, rencista” tak mówił o sobie Jerzy Walkusz w 2004 roku.

Był jednym z ostatnich na Kaszubach twórców - budowniczych instrumentów ludowych i obrzędowych rekwizytów. Od wczesnej młodości przewodził grupom kołodziejskim. Przez wiele lat kierował Regionalnym Zespołem Kaszubskim „Hopowianie”. Prowadził warsztaty i pokazy z zakresu własnej twórczości artystycznej: rzeźby w drewnie i kowalstwa. Jest autorem płaskorzeźb Droga Krzyżowa, umieszczonej w Sanktuarium Królowej Kaszub w Sianowie i Ukrzyżowanie w sopockim ołtarzu wzniesionym podczas pielgrzymki Papieża, w 1999 r. Przez ponad trzydzieści lat, prowadził warsztaty etnograficzno-folklorystyczne na temat obrzędowości dorocznej w KUL w Wieżycy. Współpracował z GOK w Somoninie oraz z Oddziałem Gdańskim Stowarzyszenia Twórców Ludowych. Jerzy Walkusz z dumą podkreślał swój kaszubski rodowód, szacunek dla rodzinnych tradycji i znaczenie pokoleniowych więzi. W zabytkowej chacie, wybudowanej przez swego dziada z serdecznością podejmował wszystkich gości zainteresowanych kaszubską kulturą. Zmarł 8 listopada 2017 roku.

**Pokaz
tradycyjnej
sztuki
kowalskiej**

Wspólne
wykuwanie figury
upamiętniającej
Jerzego Walkusza

Warsztaty
tradycyjnego
rzemiosła ludowego

Wystawa
obrazów ze zbiorów
Kaszubskiego Uniwer-
sytetu Ludowego

Spotkania!
inicjujące projekt
i integrujące Hopowian

Wspominki..
upamiętnienie osoby
Jerzego Walkusza
poprzez wspomnienia
i rozmowy o Nim z Jego
żoną Krystyną i innymi
znającymi go osobami

Muzyka, Śpiew, Taniec **Zabawa!**

Warsztaty tańców
kaszubskich

Warsztaty śpiewu

Koncert międzypokoleniowej
grupy śpiewaczej

Potańcówka

Jak rozwijać kompetencje animatorów kultury na wsi i dać im poczucie, że

KULTURA

jest kluczowym elementem rozwoju osobistego i społecznego w lokalnych społecznościach?

W naszym 2 –letnim projekcie 12 Re@nimatorów nauczyło się na czym polega praktyczne wykorzystanie edukacji kulturalnej w budowaniu aktywności kulturalnej czterech wiejskich społeczności. Dzięki pracy w bezpośrednim kontakcie z mieszkańcami czterech wsi, w ciągu 19 miesięcy i 140 godzin zajęć prowadzonych metodą uniwersytetu ludowego (UL), Re@nimatorzy rozwinęli swoje kompetencje o umiejętności zarządzania, pracy z grupą i w grupie, wykorzystywania cyfrowych technologii. Nauczyli się twórczo wykorzystywać i interpretować dostępne w KUL i w terenie zasoby kultury materialnej i niematerialnej Kaszub. Sprawdzili zdobytą wiedzę i umiejętności pracując wspólnie z mieszkańcami czterech wsi nad Wiejskimi Kuźniami Pamięci (WKP). Wspólna praca zaowocowała w 2020 roku zrealizowanymi trzema wydarzeniami kulturalnymi.

Projekt dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.

Zajęcia Warsztaty Spotkania! Kuźniowe

w Kaszubskim
Uniwersytecie Ludowym

a to tylko **kilka**
z wielu wspaniałych zajęć!

WIEJSKA KUŹNIA PAMIĘCI

SZADY BUK

Wydarzenie Wiejskiej Kuźni Pamięci „Szady Buk - potańcówka w lesie” odbyło się 5 września 2020 roku, dzięki wspólnej pracy Re@nimatorek Kultury: Izabeli Itrich-Hopa, Kamilli Król, Agnieszki Gleinert-Pobłockiej i Pauliny Węsierskiej. Rozpoczęło się warsztatami tanecznymi, podczas których uczestnicy poznali min. podstawowe kroki i figury tańca KOSEDER, które zaprezentowali podczas potańcówki w lesie. Kolejnym punktem w programie było spotkanie wspominkowe z mieszkańcami i zaproszonymi gośćmi. Podczas tego spotkania zaprezentowano film z przeprowadzonych rozmów na temat tradycyjnych zabaw tanecznych, które odbywały się pod Szadym Bukiem. W drugiej części spotkania wspominkowego rozmówcy oraz pozostali goście podzielili się swoją wiedzą historyczną dotyczącą tradycyjnych zabaw. Głównym bohaterom wręczono podziękowania i upominki.

Po wspominkach, wozami drabiniastymi z muzyką na żywo, uczestnicy pojechali do leśniczówki Sarni Dwór, by tam - zgodnie z tradycją - zatańczyć i bawić się. Na miejscu odstonięto tablicę pamiątkową - symbol zabaw pod „Szadym Bukiem”, przy nowo zasadzonych w kwietniu 2020 roku bukach.

Na potańcówce nogi same rwały się do tańca, a serca biły w rytm pięknych, kaszubsko-pomorskich melodii. Wszystko to działo się za sprawą kapel, instrumentalistów i wokalistów, którzy wypełnili przestrzeń potęgą muzyki. Na potańcówce zagrały dwie kapele: Kaszubska Kapela „O co Idze” z Tuchomia oraz Kapela Jankowskiego z Chwaszczyna, które grały i śpiewały na „kaszubską nutę”.

Podczas potańcówki nie zapomniano o tradycyjnym czekoladowym tańcu (biały walc) - kiedy to panie prosiły panów do tańca, a ci za zaproszenie, mogli odwdziżyć się im zakupioną na miejscu czekoladą.

Zadbano także o pyszną oprawę gastronomiczną wydarzenia, gdzie swoje produkty zaprezentowały „Hopobabki” i Koło Gospodyń Wiejskich w Stawkach.

Relacje ważnych chwil i postępów Re@nimatorek znajdują się na stronie FB:

[www.facebook.com/
Wiejska-Kuźnia-Pamięci-Szady-Buk-101098878313324](https://www.facebook.com/Wiejska-Kuźnia-Pamięci-Szady-Buk-101098878313324)

**Twardo wstąpiła w ziemię
tablica pamiątkowa**

Re@nimatorzki posadziły
młode **buczki** od
dobrego leśniczego, na
pamiątkę buka szadego, co
orkiestrę parasolem
przykrywał, nogą do tańca
podrygiwał!

W sąsiedztwie buków za-
kopały **kapsułę czasu**
z opisem całego projektu

Warsztaty
taneczne

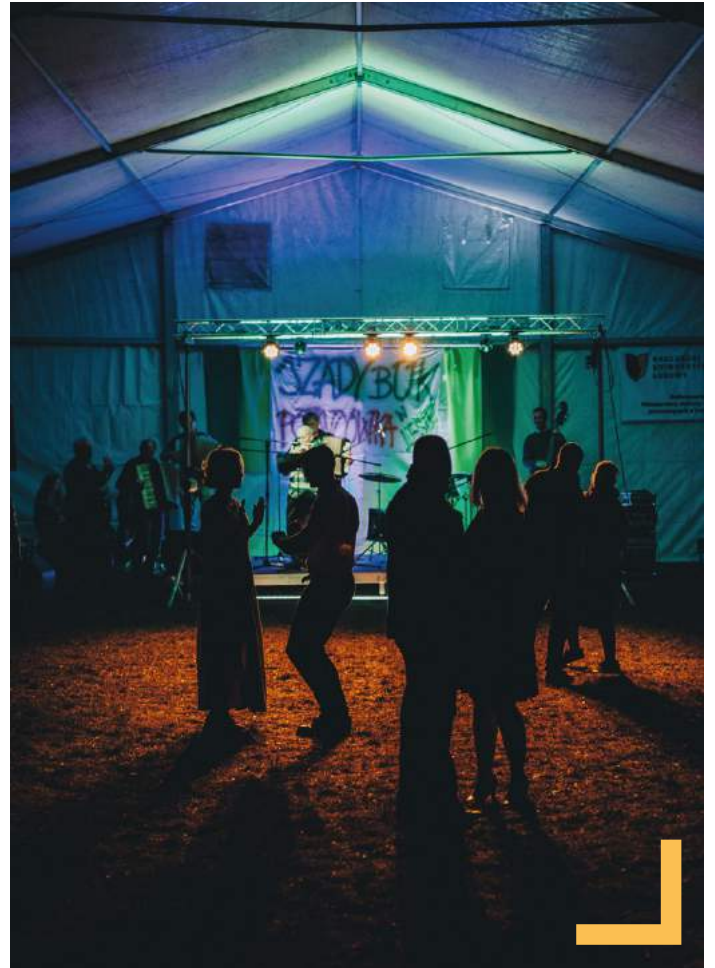
Spotkanie
wspominkowe!

**Chto chce co sprawic,
mùszi sã zabawic !
To dało bëlné tuńcownice
i bëlných tuńcowników!
Òni szlë kòżdégò tuńca!**

**Zielonością strzeliste!
Pojawiły się młode listki,
a wraz z nimi nadzieja
trwania, jednoczenia, bycia!**

CO wyniosłyśmy z projektu?

„Wiele niezbędnej wiedzy i nowych umiejętności.

Nauczyłyśmy się też, że pomimo pojawiających się trudności, pracując w zespole można wszystkiemu zaradzić. Ważna jest tylko dobra komunikacja i podział obowiązków.

Pamiętać należy także, żeby być szczerym i nie bać się jeśli się czegoś nie wie. Po to pracuje się w zespole, żeby wzajemnie uzupełniać się w swoich działaniach.”

Kamilla Król

Izabela Itrich - Hopa

Paulina Węsierska

Agnieszka Gleinert - Pobłocka

Re@nimatorki Kultury: Anna Mischczak, Katarzyna Reclaf, Wioleta Stankowska i Alicja Wojciechowska, 19 września 2020 roku zrealizowały wydarzenie, jakiego jeszcze nie było w Kościerskiej Hucie. Musiały przełamać kilka barier - nieśmiałość w kontaktach z ludźmi, z urzędnikami; musiały podjąć współpracę ze sobą nawzajem, żeby zrealizować spójny projekt.

Realizację wydarzenia zainspirowały urywki wspomnień mieszkańców o Kozim Rynku w Kościerskiej Hucie i roli tego niewielkiego kawałka ziemi w życiu wsi. Re@nimatorki postanowiły podążyć w pamięci sąsiadów i odzyskać historię wsi dla wszystkich tych, którzy jako nowo przybyli, nigdy wcześniej nie mieli związków z historią Kościerskiej Huty. Dość dużą trudność sprawiło dotarcie do najstarszych mieszkańców wsi i namówienie ich do udzielenia wywiadów, które miały być filmowane. Udało się to i pozyskano mnóstwo cennych informacji na temat życia mieszkańców Kościerskiej Huty w początkach XX w i późniejszym czasie. Z tych wywiadów powstał film.

Re@nimatorki poszły jeszcze dalej - do Muzeum Ziemi Kościerskiej. Tam, wielce życzliwy dla ich poczynań dyrektor, dr Krzysztof Jażdżewski, odnalazł wszelkie wzmianki o wsi i pomógł utworzyć rewelacyjną tablicę, na której znalazły się informacje o dawnych dziejach Kościerskiej Huty oraz zdjęcia najciekawszych miejsc. Tablica wisi na świetlicy wiejskiej i przyciąga uwagę mieszkańców i turystów.

Do współpracy przy realizacji wydarzenia zaangażowano mieszkańców wsi, Koło Gospodyń Wiejskich, Sottysa i Radę Sołecką oraz radnych gminy i powiatu, z którymi wspólnie podjęto decyzję o nadaniu świetlicy wiejskiej nazwę Kozi Rynek, żeby zachować w pamięci ludzi historyczną nazwę tego miejsca, a Rada Sołecka zdecydowała się ufundować tablicę z nazwą i logo Koziego Rynku, która również jest umieszczona na świetlicy.

W nawiązaniu do nazwy i bardzo dawnej funkcji tego miejsca zainicjowano Jarmark rękodzieła i zdrowej, regionalnej żywności na Kozim Rynku. Już wiadomo, że będzie odbywał się co roku, ponieważ został bardzo dobrze przyjęty przez mieszkańców, turystów i samych wystawców.

Na zakończenie wydarzenia odbyła się potańcówka przy kaszubskiej muzyce kapeli „Zgrywańce”.

Zdjęcia z wydarzenia, film z wywiadami o historii Kościerskiej Huty jak też inne ważne działania Re@nimatorek znajdują się na stronie FB:

Pierwszym, co powstało w ramach działań Re@nimatorok było stworzenie loga i tablicy z nazwą świetlicy wiejskiej w Kościerskiej Hucie - **“Kozi Rynek”**

Przygotowania !

Każda z Re@nimatorek była odpowiedzialna za inną część projektu.

W pomoc przy tworzeniu Kuźni chętnie włączyli się inni mieszkańcy Kościerskiej Huty, jak też Re@nimatorki z pozostałych Kuźni.

Tablica informująca o dziejach wsi i jej uroczyste odświeżenie

Jarmark!
- jak przed laty !

Mieszkańcy Kościerskiej Huty, jak też okolic, bardzo chętnie odwiedzili zorganizowany przez Re@nimatorki jarmark z dobrami kaszubskich rękodzielników i przetwórców

Animacje dla dzieci

Re@nimatorki zadbały też o dobrą zabawę najmłodszych mieszkańców wsi, przybyłych na wydarzenie

Nie zabrakło domowego, pysznego poczęstunku!

Ostatni
punkt programu
Potańcówka !
- jak wisienka na torcie !

nogi same rwały się
do tańca ... !

a grała kaszubska kapela
z Kościerskiej Huty
"Zgrywańce"

CO wyniosłyśmy z projektu?

“Poczucie dumy z dobrej realizacji tak dużego projektu.

Zadowolenie z zaangażowania mieszkańców Kościerskiej Huty - wsi, w której mieszkają obok siebie ludzie od dawna miejscowi i dopiero co wprowadzeni i gdzie niełatwo o sąsiedzką integrację.

Wiele przydatnych umiejętności i wiedzę przekazaną nam przez trenerów na Wiejskich Kuźniach Pamięci.

Przyjaźń między nami Re@nimatorkami - uczestniczkami Wiejskich Kuźni Pamięci i świadomość, że gdzieś tam, w różnych częściach Kaszub są Dziewczyny, na które zawsze można liczyć.”

**Anna Miszczak
Katarzyna Reclaf
Alicja Wojciechowska
Wioleta Stankowska**

WIEJSKA KUŹNIA PAMIĘCI

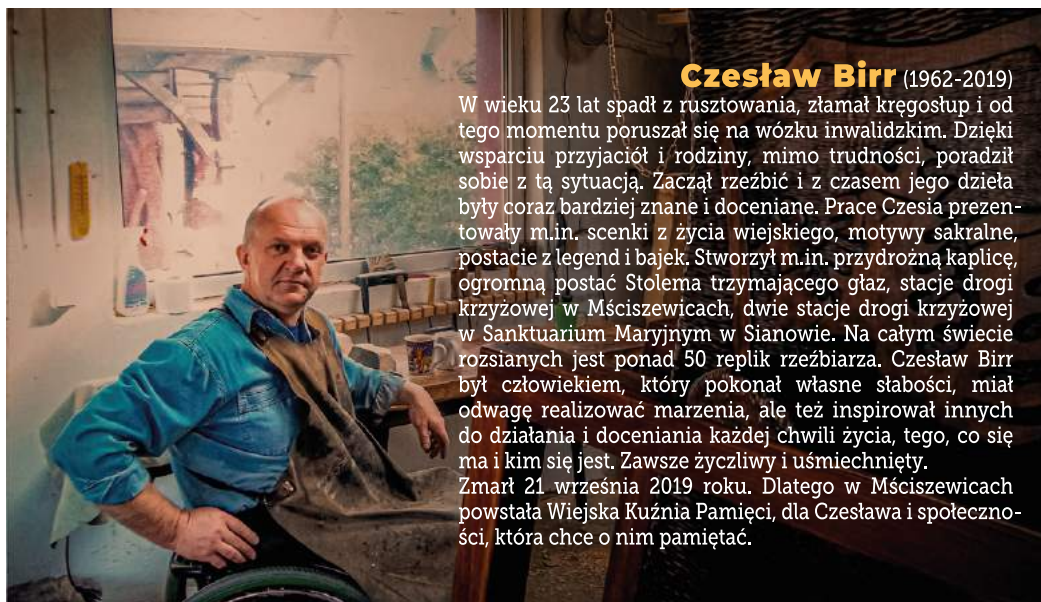
CZESŁAW BIRRA

25 września 2020 roku w Kaszubskiej Osadzie Artystyczno-Wypoczynkowej „u Rzeźbiarza” w Mściszewicach uroczyste podsumowano projekt Wiejskiej Kuźni Pamięci dedykowanej Czesławowi Birrowi. Wiejska Kuźnia Pamięci Czesława Birra powstała dzięki projektowi Kaszubskiego Uniwersytetu Ludowego. W przedsięwzięcie zaangażowały się cztery Re@nimatorki - Magdalena Marcholewska, Ewelina Dułak, Grażyna Brzeska i Ewelina Karczewska-Luhm. Inicjatorom zależało na tym, by oddać to, jakim człowiekiem był Czesław Birra, ale też, by ożywić artystycznie Kaszubską Osadę Artystyczno-Wypoczynkową „U Rzeźbiarza”.

W ramach przedsięwzięcia powstała animacja poklatkowa „Cześć, jestem Czesio!”, wystawa fotografii oraz portretów ukazujących Czesława Birra, mapa rzeźb artysty „Śladami Czesława Birra”, rośnie Lipa Natchnień, a osadę zdbi fantazyjny płot.

Podczas podsumowującego projekt wydarzenia wyświetlono też film wspominkowy o bohaterze spotkania. Zrealizowali go Ewelina Karczewska-Luhm oraz Piotr Zatoń z Fundacji „Aby Chciało się Chcieć” przy wsparciu Magdy Marcholewskiej i Grażyny Brzeskiej. Wspomnieniami o niezwykłym rzeźbiarzu podzieliło się wiele osób. Dzięki filmowi nawet Ci, którzy nie mieli okazji spotkać Czesława Birra osobiście, poczują się jakby go znali.

Mapa, animacja, film, zdjęcia i inne ważne momenty i postępy Re@nimatorek Wiejskiej Kuźni Pamięci znajdują się na stronie FB: www.facebook.com/dlaczslawabirra

Czesław Birra (1962-2019)

W wieku 23 lat spadł z rusztowania, złamał kręgosłup i od tego momentu poruszał się na wózku inwalidzkim. Dzięki wsparciu przyjaciół i rodziny, mimo trudności, poradził sobie z tą sytuacją. Zaczął rzeźbić i z czasem jego dzieła były coraz bardziej znane i doceniane. Prace Czesia prezentowały m.in. scenki z życia wiejskiego, motywy sakralne, postacie z legend i bajek. Stworzył m.in. przydrożną kaplicę, ogromną postać Stolema trzymającego głaz, stacje drogi krzyżowej w Mściszewicach, dwie stacje drogi krzyżowej w Sanktuarium Maryjnym w Sianowie. Na całym świecie rozszarych jest ponad 50 replik rzeźbiarza. Czesław Birra był człowiekiem, który pokonał własne słabości, miał odwagę realizować marzenia, ale też inspirował innych do działania i doceniania każdej chwili życia, tego, co się ma i kim się jest. Zawsze życzliwy i uśmiechnięty. Zmarł 21 września 2019 roku. Dlatego w Mściszewicach powstała Wiejska Kuźnia Pamięci, dla Czesława i społeczności, która chce o nim pamiętać.

Re@nimatorki posadziły **“Lipę Natchnień”**
W tym gatunku drzewa rzeźbiarz najchętniej tworzył.
Wraz z lipą niech rosną inspiracje, marzenia, przedsięwzięcia artystów,
będących na organizowanych przez panią Sylwię Birr plenerach

Płot

zaprezentowany podczas wydarzenia, powstał dzięki zaangażowaniu mnóstwa osób. Sztachety do niego pomalowali wszyscy, którzy w jakiś sposób chcieli upamiętnić artystę - jego rodzina, przyjaciele, znajomi oraz instytucje i organizacje

W ramach projektu przygotowano 250 sztachet, z tego 220 niemal od razu poszło w teren do upiększania.

"Cześć, jestem Czesio!"

Twórczyni Kuźni
przygotowały
piękną i poruszającą
animację poklatkową.
W kilkuminutowym,
pełnym kolorów i emocji
obrazie, opowiedziały
niezwykłą historię życia
tego wspaniałego
rzeźbiarza

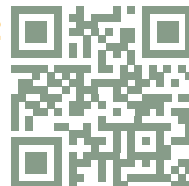
**Spotkania,
spotkania!**
ze sobą, z mieszkańcami wsi,
z przedstawicielami KGW, OSP
i z Sołtyską Mściszewic

Tworzenie mapy -
**“Śladami rzeźb
Czesława Birra”**

Wizyta u Państwa
Bigus, w Sierako-
wicach, którzy
posiadają rzeźby
Czesława Birra

Kod QR do mapy:

Kapliczka

- ostatnia rzeźba Czesława Birra zakupiona przez Re@nimatorki. Stoi przy fantastycznym płocie stworzonym dzięki projektowi Kuźni

“Czesław Birr -Kaszubski Stolem”

Pokaz filmu dokumentalnego zrealizowanego przez fundację “Aby chciało się chcieć”, przy współpracy Re@nimatorek Kuźni

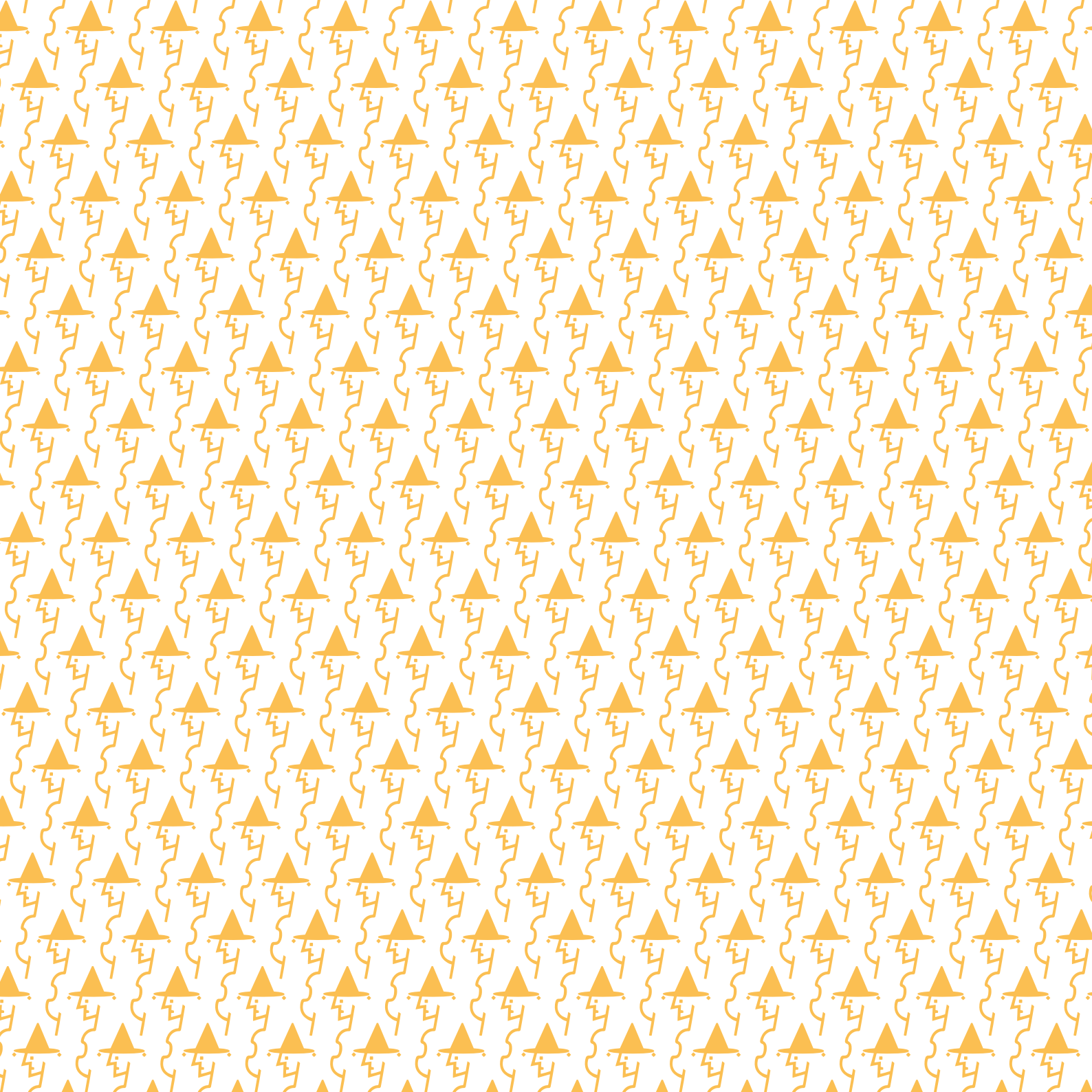

CO wyniosłyśmy z projektu?

**“Satysfakcję z udanego finału
i doświadczenie w pracy z lokalną społecznością.
Dodatkowe kompetencje niezbędne do pracy z ludźmi
i do radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.”**

**Grażyna Brzeska
Ewelina Dułak
Ewelina Karczewska - Luhm
Magdalena Marcholewska**

Zadanie „Walkuszowa Kuźnia Pamięci” dofinansowano ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach Programu Kultura – Interwencje 2018. EtnoPolska.

Projekt „Wiejskie Kuźnie Pamięci” dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

Zadanie „Publikacja” jest finansowane ze środków otrzymanych z NIW-CRSO, w ramach Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020-2030.

Program
Wspierania i Rozwoju
Uniwersytetów Ludowych
na lata 2020–2030

**Uniwersytety
Ludowe**

**Kaszubski Uniwersytet Ludowy
Wieżyca 1, Szymbark
+48 58 684 38 14
www.kul.org.pl**

